

פעילות מס' 1 << טיסה על שדות עמק יזרעאל *

מטרות:

1. לבחון את הערכים המתנגשים בדילמה שבין שמירת ערכי טבע לבין פיתוח תעשייתי.
2. להעלות למודעות את מחירי שמירת הטבע והנוף.

עזרים:

- דף דילמה
- כרטיסי דמות

מהלך הפעילות

שלב א' – במליאה

המנחה יקרא את הדילמה בפני המשתתפים. במשרד התחבורה התקבלה החלטה להקים בעמק יזרעאל שדה תעופה בינלאומי, שישלים את שירותיו של נמל התעופה בן גוריון. כדי להניע את הפרויקט התכנסה ישיבת מועצה ואליה הוזמנו נציגי התושבים בעמק, על מנת להציג את עמדתם בנושא. בסיומה של הישיבה תיערך הצבעה, שתקבע אם יוקם שדה תעופה בינלאומי בעמק יזרעאל.

ביליבה נוכחים:

- יגאל צור - ראש המועצה האזורית.
- דן עפרון - מזכיר מושב תמרת וטייס לשעבר.
- משה לוי - תושב מגדל העמק ויו"ר ועד עובדי מפעל "עוף טוב".
- חמדה לביא - מזכירת קיבוץ עין השופט, מוותיקות עמק יזרעאל.
- שחר ישראלי - יו"ר מועצת התלמידים בעמק יזרעאל.
- אשר כהן - נציג רשות שדות התעופה.

שלב ב' – קבוצתי

המליאה תחלק לשש קבוצות על פי מספר הדמויות. כל קבוצה תקבל כרטיס דמות ותענה על השאלות שבסופו. על כל קבוצה לבחור נציג לשם דיווח במליאה.

שלב ג' – במליאה

נציגי הקבוצות ישבו במעגל במרכז החדר. יתר המשתתפים ישבו מסביבם (אקווריום).

1. יתנהל דיון בו כל נציג יציג את עמדת קבוצתו וינסה לשכנע את חבריו למעגל לקבל את עמדתו.
2. כלל לדיון: מותר לחבר בקבוצה להוסיף לדברי הנציג או להחליפו בשיטת "הכיסא החם".

* כתבו: רעות ארליך ושרה רוטקופ הרמתי

3. המנחה ישאל את חברי המעגל הפנימי באקווריום את השאלות הבאות:
- מה היו רוצים בני משפחתו של משה לוי ממגדל העמק שהוא יחליט?
 - מה היו רוצים החקלאים בקיבוץ עין השופט שחמדה מזכירת הקיבוץ תחליט?
 - מה היו רוצים חברי מושב תמרת שדן עפרון מזכיר המושב יחליט?
4. שאלות למליאה (לשני המעגלים):
- אילו ערכים מתנגשים בדילמה זו?
 - איזה ערך קודם? מדוע?
 - * כלפי מי יש לכל אחד מהנציגים מחויבות?
 - * איזו מחויבות קודמת?
 - * אם יציעו לבנות את שדה התעופה בנגב, האם תשנו את דעתכם?
 - * אם תדעו ששדה התעופה יתרום רבות לפיתוחו של האזור, האם תשנו את דעתכם?
 - * האם הייתם משנים את דעתכם אילו ידעתם ששדה התעופה יגרום לזיהום אוויר ורעש חמור?
 - * אילו הדיון לא היה על הקמת שדה תעופה אלא על הקמת מפעל לטיהור שפכים, שמעסיק גם הוא אנשים רבים, האם הייתם משנים את דעתכם?
 - * אם ברור שבמהלך השנים הבאות אנשים רבים יעזבו/לא יעזבו את העמק בעקבות הקמת שדה התעופה, האם תשנו את דעתכם?
5. המשתתפים יתבקשו להעריך מחדש את עמדותיהם, כגון:
- האם שמעתם נימוק חדש שלא חשבתם עליו?
 - האם שיניתם את עמדתכם?

כרטיס דמות 1 « יגאל צור

יגאל צור, ראש המועצה המקומית עמק יזרעאל, חושב ששדה התעופה יפגע קשות ביישובים שבעמק. לדעתו, איכות החיים של היישובים במועצה תיפגע. התושבים, שחיו עד היום בסביבה כפרית שקטה, יסבלו קשות מרעש המנועים ומזיהום האוויר, שייגרם עקב ההמראות והנחיתות של המטוסים בטיסות בינלאומיות.

עם זאת, יגאל יודע שתושבי האזור הולכים ומזדקנים, וכדי לפתח את האזור, עליו לדאוג למקורות פרנסה חדשים, ושדה התעופה יפתח בפני התושבים שלל אפשרויות חדשות.

יגאל מתלבט. כיצד עליו להצביע: בעד הקמת שדה תעופה בין לאומי בעמק יזרעאל או נגד הקמתו? הביאו שני נימוקים לחיזוק עמדתכם.

בלתיימין את הדיון, בחרו ניצין ליציג בתאיאה את עמדתכם ואת עמדת הניצוט.

כרטיס דמות 2 « חמדה לביא

חמדה לביא, מזכירת קיבוץ עין השופט, הוזמנה לשיבת המועצה שבה דנו בהצעה להקים שדה תעופה בינלאומי בעמק יזרעאל. חמדה, קיבוצניקית וחקלאית מוותיקות העמק, הייתה חברה בגדודי ההגנה שהגנו על העמק ממתקפות הערבים.

חמדה בטוחה שהקמת שדה התעופה תפגע באתרי המורשת ההיסטוריים הרבים שקיימים בעמק יזרעאל. על מנת להקים שדה תעופה יש צורך בשטחי קרקע רבים שבהם יש אתרי הנצחה היסטוריים, כגון יישובי חומה ומגדל, הקרבות בעמק עם קום המדינה. כחקלאית היא יודעת גם שזיהום האוויר והרעש עלולים לפגוע בחי ובצומח שבעמק.

עם זאת, חמדה אינה שלמה עם עצמה.ילדיה עזבו את הקיבוץ לא מזמן, בגלל הקושי להתפתח ולמצוא עבודה באזור. ברור לה שבניית שדה תעופה באזור תתרום למקורות פרנסה חדשים, והיא הייתה רוצה שבני משפחתה יישארו לגור על ידה.

חמדה מתלבטת, כיצד עליה להצביע: בעד הקמת שדה תעופה בין לאומי בעמק יזרעאל או נגד הקמתו? הביאו שני נימוקים לחיזוק עמדתכם.

בלתיימין את הדיון בחרו ניצין ליציג בתאיאה את עמדתכם ואת עמדת הניצוט.

כרטיס דמות 3 « משה לוי

משה לוי, יו"ר ועד העובדים במפעל "עוף טוב" שנסגר זה לא כבר, הוזמן לשיבת המועצה שבה דנו בהצעה להקים שדה תעופה בינלאומי בעמק יזרעאל. משה, תושב מגדל העמק, אב לשישה ילדים, עבד כפועל ייצור במפעל "עוף טוב" בעמק. בשנה האחרונה נסגר המפעל והוא ורבים מבני משפחתו וחבריו נשארו מחוסרי עבודה. הוא יודע שהקמת שדה תעופה בעמק תוכל לתת מענה למצוקת האבטלה הקשה הקיימת בצפון. בשדה התעופה שיוקם יהיה צורך בהרבה ידיים עובדות והוא וחבריו יוכלו למצוא עבודה ולהתפרנס בכבוד. עם זאת, בתו הקטנה סובלת ממחלה כרונית בדרכי הנשימה ומשה חושש שבעקבות הקמת שדה התעופה יגדל זיהום האוויר באזור והדבר יחמיר את מצבה הבריאותי של בתו.

משה מתלבט, כיצד עליו להצביע: בעד הקמת שדה תעופה בין לאומי בעמק יזרעאל או נגד הקמתו? הביאו שני נימוקים לחיזוק עמדתכם.

בלתיימין את הדיון, בחרו נציג ליציג בדיון במליאה את אמדתכם ואת אמדת האיץוט.

כרטיס דמות 4 « דן עפרון

דן עפרון, טייס לשעבר, מזכיר היישוב הקהילתי תמרת שבעמק, הוזמן לשיבת המועצה שבה דנו בהצעה להקים שדה תעופה בינלאומי בעמק יזרעאל. דן חושב שהציונות חיפשה תמיד דברים חדשים ומאתגרים, ניצול הזדמנויות ושאיפה לקידמה. לדעתו, בעמק יש מקום לפיתוח נוסף הצופה אל העתיד. יש להקים שדה תעופה, אזורי תעשייה, בנייה וכבישים. עם זאת, ברור לדן כי בניית שדה תעופה מצריכה שימוש בשטחים גדולים. רוב השטחים בעמק משמשים כיום לחקלאות. רוב חברי המושב שבו הוא מתגורר מתפרנסים מחקלאות והוא חושש שהדבר יפגע בפרנסתם.

דן מתלבט, כיצד עליו להצביע: בעד הקמת שדה תעופה בין לאומי בעמק יזרעאל או נגד הקמתו? הביאו שני נימוקים לחיזוק עמדתכם.

בלתיימין את הדיון, בחרו נציג ליציג בדיון במליאה את אמדתכם ואת אמדת האיץוט.

כרטיס דמות 5 « שחר ישראלי »

שחר ישראלי, יו"ר מועצת התלמידים בעמק, הוזמן לשיבת המועצה שבה דנו בהצעה להקים שדה תעופה בינלאומי בעמק יזרעאל.

בתור נציג הדור הצעיר, חושב שחר כי שדה התעופה יתרום רבות לפיתוח הכלכלי והתרבותי של העמק. אין לו ספק שבעקבות תנופת הבנייה האדירה יגיעו תושבים חדשים, אולי אף תוקם אוניברסיטה ויפתחו בפני הצעירים אפשרויות רבות שלא היו קודם.

הצעירים לא יאלצו לעבור לגור במרכז הארץ ויוכלו לחזור לאחר השירות הצבאי להתגורר בעמק.

עם זאת, שחר וחבריו הם "ילדי טבע" שיוצאים לטיולי שטח רבים בעמק והוא משתתף בחוג רכיבה אתגרית. הוא יודע שבעקבות הקמת שדה התעופה שטחים פתוחים רבים שבהם הוא טייל בעבר יהפכו לשטחים בנויים.

שחר מתלבט. כיצד עליו להצביע: בעד הקמת שדה תעופה בין לאומי בעמק יזרעאל או נגד הקמתו? הביאו שני נימוקים לחיזוק עמדתכם.

בלתיימון את הדיון, בחרו נציג ליציג בדיון באליאד את זמדתכם ואת זמדת האיזוט.

כרטיס דמות 6 « אשר כהן »

אשר כהן, נציג רשות שדות התעופה במשרד התחבורה, הוזמן לשיבת המועצה שבה דנו בהצעה להקים שדה תעופה בינלאומי בעמק יזרעאל.

בתור נציג רשות שדות התעופה טוען אשר כי במדינת ישראל יש צורך בשדה תעופה בינלאומי נוסף. לדעתו, יישובי העמק צריכים לקבל את היוזמה בברכה.

עם זאת, משפחתו של אשר מתגוררת באחד מיישובי העמק, ורבים מבניה הם צפרים חובבים החוששים שהקמת שדה התעופה תסיט את נתיב נדודי הציפורים ועלולה לפגוע בהן.

אשר מתלבט. כיצד עליו להצביע: בעד הקמת שדה תעופה בין לאומי בעמק יזרעאל או נגד הקמתו? הביאו שני נימוקים לחיזוק עמדתכם.

בלתיימון את הדיון, בחרו נציג ליציג בדיון באליאד את זמדתכם ואת זמדת האיזוט.

